

Asia: VN/33762/2023

Arviointimuistio terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten

Lausunnonantajan lausunto

Yleistä arviointimuistiosta

-

Luku 1 - Taustaa kokonaisuudistuksesta

-

Luku 2 - Nykytilan kuvaus

-

Yleistä

Mahdollisuutta määrätä seuraamusmaksu pidetään hyvänä uudistuksena. Laissa pitää olla tarkasti kuvattu sen käyttömahdollisuudet.

Luku 1 - Yleiset säännökset

Pitäisimme sanaa terveysriski kuvaavampana kuin terveyshaitta.

Riskiä verrataan lainsäädännön vaatimuksiin ja jos lainsäädännön vaatimukset eivät täyty terveysriski on olemassa.

Selvillä olovelvollisuus omavalvonnan sijaan on parempi termi ja omavalvontasuunnitelman vaatiminen ja sisältö pitäisi paremmin määritellä, nykyinen toimintatapa ei ole toimiva.

Rakennuslain suhde puutteellinen/ aika suppeasti kuvattu.

Ulkoilulain osalta voisi selventää leirintäalueiden valvontaa. Leirintäalueet voisivat jatkossa kuulua kokonaisuudessaan terveydensuojelulain valvonnan piiriin muutenkin kuin esimerkiksi majoitusmökkien ja saunojen osalta. Usein näissä on kuitenkin siivousta vaativia tiloja, yhteisiä suihkuja jne. kaivoveden käyttöä, saunoja, jätevesien tyhjennystä jne jne. Jos ilmoitus tehdään tesulle, niin sen voisi poistaa leirintäalueviranomaiselta.

Esimerkit eri lakien yhtäaikaisesta soveltamisesta olisivat hyviä.

Luku 2 - Viranomaiset ja niiden tehtävät

Kunnan terveydensuojelun tehtäviin on hyvä ehdotus, että valvontayksiköt voivat paikallisesti kohdentaa valvontaa riskiperusteisesti. Samoin pitäisi määritellä että tarvittaessa viranomainen voi vapauttaa esimerkiksi toimijan vuosimaksusta, jos toiminta on hyvin pienimuotoista esimerkiksi kahden majoitusmökin toiminta vain kesäaikaan jne. sekä pienet saunat ja muut joilta muutoin pitäisi periä vuosimaksua.

Voisiko lakiin selventää millä valvontayksikön riittävä osaaminen kokonaisuudessaan varmistettaisiin? Mitä osaamista yksiköissä on oltava vähintään? Koulutusvaatimukset ovat ja jos ne täyttyvät niin riittääkö se vai onko oltava osaamista myös tarkemmin eri valvonta-alueista? Yksiköiden välinen yhteistyö on hyvä ja sillä saadaan täydennettyä pienien yksiköiden osaamista, laitteistoja jne. tähän vain selkeät säännöt toimivallasta toisen kunnan alueella jne.

Päivystysvelvollisuus oman valvonta-alueen ulkopuolella on haasteellista koska esimerkiksi epidemiatilanteissa vaaditaan tarkkaa tietoa jakelualueista jne eikä niitä tietoja ole muilla tarkastajilla. Päivystys pitäisi siis rajata oman valvontayksikön alueelle. Miten se järjestetään käytännössä?

Luku 4 - Ilmoituksenvarainen toiminta

Pienimuotoisessa majoitustoiminnassa esim airbnb, mökkimajoitukset jne. voisi soveltaa käytäntöä, että toimijat tekevät aina ilmoituksen ja sen peruuteella kohhteessa käydään ns. aloitustarkastuksella. Tarkastuksen perusteella tehdään riskinarviointi ja annetaan toimijalle perustiedot esimerkiksi kiinteistön kunnosta, riittävästä ilmanvaihdosta, legionella riskistä jne. ja jos toiminta on pienimuotoista tai vähäriskistä niin se voitaisiin jatkossa tarkastaa vain valitusten/ haittailmoitusten perusteella. tähän pitäisi kehittää myös toimiva ilmoituskanava valituksia varten. myös vuosi maksun voisi vapauttaa tarvittaessa samalla. Samoin voitaisiin soveltaa myös muuhun pienimuotoiseen toimintaan kuten yksittäinen kuntosali, yleisölle avoin sauna jne.

valvonnan hyödyntäminen omavalvonnan ja asiakirjatarkastusten avulla ei ole hyvä, eikä käytännössä tule onnistumaan luotettavasti. Toimijat voivat kirjailla papereihin mitä ns. halutaan mutta käytännön toimet voivat olla täysin erilaiset.

Luokittelu eri riskin kohteisiin hyvä!

Perusmaksu ok että peritään kaikilta eri toimijoilta sääntöjen mukaan eikä tule suosiota jos toimija toimii jonkun toisen esim. koulun kanssa samassa kiinteistössä.

Perusmaksuja tulisi porrastaa pienten ja isojen toimijoiden välillä. Pienillä maksu voisi olla 50 € ja isoilla esim. tehdas jossa käydään useita kertoja vuodessa maksu voi olla vaikka 1000€ vuodessa.

Luku 5 - Talousvesi ja lämmin käyttövesi

Mikäli vettä myyvä laitos myy vettä useammalle osuuskunnalle tulee sen käsittely yhtenä kokonaisuutena hankalaksi ja liian isoksi.

Tavoitteena tulee edelleenkin olla että pienemmät vettä toimittavat laitokset yhdistyisivät isompaan laitokseen tai verkostoon mutta hallinnollista taakkaa tulee helpottaa suhteuttamalla se toiminnan kokoon. Pienet talousvettä toimittavat laitokset sekä kaivolliset elintarvikehuoneistot tulee olla mahdollisuus kuulua pieneen talousvesiasetukseen.

Pitäisi saada seuraamusmaksu kaupallisessa toiminnassa olevasta kaivosta josta ei tehdä ilmoitusta viranomaiselle.

Säädöksiä tulisi selkeyttää.

Kannatetaan ehdotusta: "Lisäksi tulisi harkita luopumista tehdä hallinnollinen päätös, mikäli elintarvikehuoneiston tai julkisen ja kauapallisen toimijan kaivovettä valvotaan pieneen yksiköiden talousvesiasetuksen mukaan"

Talousveden näytteenottokoulutus tulisi sisältyä vesityökorttiin.

Luku 6 - Jätteet ja jätevedet

rajapintojen selkeyttäminen käytännön esimerkein

Luku 7 - Asunnon ja muun oleskelutilan sekä yleisten alueiden terveydelliset vaatimukset

Erilliset säädökset lyhytaikaiselle majoitukselle koetaan turhiksi ja ne voisivat aiheuttaa sekaannusta.

Siivottomuuteen määritelmä on hyvä lisätä.

Kuntotutkimuksen laajentaminen koskemaan koko rakennusta on hyvä lisä, mutta siihen tarvitaan tarkat linjaukset että missä tilanteissa sitä voidaan soveltaa, esim. koskien taloyhtiöitä, ryhmäkoteja tai erityisryhmien asuntoloita.

Vähimmäisvaatimukset talviuintipaikoille on hyvä uudistus. Valvontatiheys riskiperusteisesti ja veden laadun seuranta.

Haittaeläin termi on hyvä uudistus.

Jos kunnille osoitetaan vastuuta haittaeläinten torjunnasta tulisi se raja taajama-alueisiin. Käytännössä tämä usein aiheuttaa kustannusten jäämisen kunnan vastuulle sillä haitan aiheuttajan osoittaminen on usein haasteellista.

Pienten uimarantojen valvonta voisi olla riskiperusteista. Uimarantojen veden laadun omavalvonta tulisi olla enemmän myös uimarannan ylläpitäjän vastuulla, etenkin sinileväseuranta.

Luku 9 - Hautausmaat ja hautaaminen

-

Luku 10 - Tiedonhankinta, tarkastus ja valvonta

Asiakirjatarkastus ja etätarkastus ovat hyviä uudistuksia.

Luku 11 - Tutkimuslaboratoriot ja maksut

maksun nosto vain suurille toimijoille, pienille pitäisi sen sijaan laskea maksua tai poistaa se!

Vuotuinen maksu ok kaikille toimijoille vaikka säännöllistä valvontaa ei olisi mutta sen suuruus pitäisi olla pieni esim 50€. 150 on jo kohtuuton monelle toimijalle jotka toimivat esimerkiksi vain kesällä ja toimintaa lähinnä viikonloppuisin

Osaamistesti ulkopuolisille asiantuntijoille esim. 5 vuoden välien on kannatettavaa.

Luku 12 - Kiellot ja määräykset

-

Luku 13 - Pakkokeinot ja seuraamukset

Pakkokeinot on hyvä pitää lautakunnan päätettävänä.

Seuraamusmaksu ilmoituksen laiminlyönnistä on hyvä mutta toimijalle tulee ensin antaa mahdollisuus korjata asia viranomaisen kehotuksesta tietyssä määräajassa.

Luku 14 - Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

-

Luku 15 - Erinaisia säännöksiä

-

Tietojärjestelmät

VATI:n pitäisi ehdottomasti olla virallinen sähköinen arkisto kaikille valvontalajeille, tesu, tupakka ja elintarvike.

Terveydensuojelulain hallintomenettelyjen arviointi ja kehittämistarpeet

-

Liite 1 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/5015)

Tarkka ohjeistus siitä kuinka melusäännöksiä sovelletaan tilanteessa jossa melulähde tulee esim. omakotitalon viereen sen rakentamisen jälkeen, eivätkä ääneneristysvaatimukset täytä nykyisiä vaatimuksia.

Terveydensuojeluviranomaisen ja työsuojeluviranomaisen yhteistyötä tulee parantaa kaikilta osin.

Taloudelliset vaikutukset

-

Ympäristövaikutukset

-

Muut ihmisiin kohdistuvat yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Hartikainen Kaisa
Siilinjärven kunta